

Od Aloise Alzheimerera k Oskaru Fischerovi

Iva Holmerová

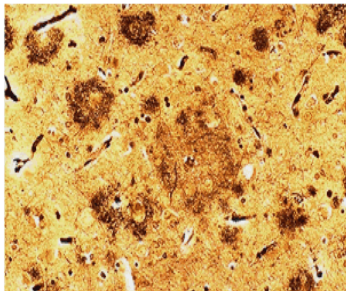
Miloš Vojtěchovský

Česká alzheimerovská společnost

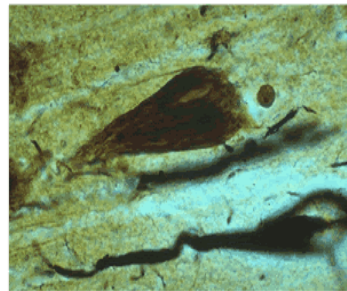
Alzheimerova publikace

1907 – publikace a popis případu,
pitevní nález (Kraepelinova
laboratoř):

*Über eine eigenartige Erkrankung der
Hirnrinde. Allgemeine Zeitschrift für
Psychiatrie 64:146-148*

Amyloid. plaky

Neurofib. klubka

Alois Alzheimer

OSKAR FISCHER

1876 - 1942

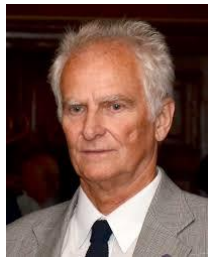
(Slaný - Terezín)

*Pracoval na oddělení patologie
a německém psychiatrickém
oddělení Karlovy univerzity*

*Od roku 1908 soukromá praxe
a sanatorium na Veleslavíně*

AD/PD 2009: prof. Pavel Kalvach:

“We are grateful to Goedert for this discovery. This country had completely forgotten Oskar Fischer,” Kalvach told the audience.

What Say You, Alois—Should It Be
“Alzheimer-Fischer” Disease?

<http://www.alzforum.org/news/conference-coverage/prague>

Goedert M. [Oskar Fischer and the study of dementia](#). *Brain*. **2009** Apr;132(Pt 4):1102-11. Published online 2008 Oct 24.
doi: [10.1093/brain/awn256](https://doi.org/10.1093/brain/awn256)

OCCASIONAL PAPER

Oskar Fischer and the study of dementia

Michel Goedert

MRC Laboratory of Molecular Biology, Hills Road, Cambridge CB2 0QH, UK

Correspondence to: Michel Goedert,
MRC Laboratory of Molecular Biology,
Hills Road, Cambridge CB2 0QH, UK
E-mail: mg@mrc-lmb.cam.ac.uk

The centenary of Alois Alzheimer's description of the case of Auguste Deter has renewed interest in the early history of dementia research. In his 1907 paper Alzheimer described the presence of plaques and tangles in one case of presenile dementia. In the same year, Oskar Fischer reported neuritic plaques in 12 cases of senile dementia. These were landmark findings in the history of research in dementia because they delineated the clinicopathological entity that is now known as Alzheimer's disease. Although much has been written about Alzheimer, only little is known about Fischer. The present article discusses Fischer's work on dementia in the context of his life and time.

Keywords: Alzheimer; dementia; Fischer; Kraepelin; presbyophrenia

Miloš Vojtěchovský

Alzheimer Europe

14th Conference
Prague

Roots of Old Age Psychiatry in Praha

Milos VOJTECHOVSKY

Iva HOLMEROVA

Czech Alzheimer Society

May 20-23,
2004

Hilton Hotel

OSCAR FISCHER (1896-1942)

OSCAR FISCHER (1896 – 1942)

Professor of Psychiatry, Charles University,
Praha

- ✦ M.D. 1894 – Praha
- ✦ Pathologist in Praha 1898 – 1902
- ✦ Assistant professor of psychiatry in Pick's clinic, Praha 1902-1908
- ✦ 1908-1919: chief of laboratory of neuropathology in Pick's clinic

Oscar Fischer (1896-1942)

- ✧ „Ein weiterer Beitrag zur Klinik und Pathologie der presbyophrenen Demenz“ (A further comment to the clinic and pathology of presenile dementia)
(Ztschr. f. d. ges. Neurol. u. Psychiatr. XII. 1912. 100 s.)

Fischerova publikace 1907 (stejný rok jako publikace Aloise Alzheimerera)

Fischer, Miliare Nekrosen mit drusigen Wucherungen etc. 361

Monatschrift
für
Psychiatrie und Neurologie.

Herausgegeben von

Th. Ziehen.

Band XXII.

Mit zahlreichen Abbildungen im Text und 5 Tafeln.

BERLIN 1907.
VERLAG VON S. KARGER
KARLSTRASSE 14.

(Aus der deutschen psychiatrischen Klinik [Prof. Dr. A. Pick] in Prag.)

Miliare Nekrosen mit drusigen Wucherungen der Neurofibrillen, eine regelmässige Veränderung der Hirnrinde bei seniler Demenz.¹⁾

Vorläufige Mitteilung von

Priv.-Doz. Dr. OSKAR FISCHER,

II. Assistenten der Klinik.

Im 17. Band der Jahrbücher für Psychiatrie und Neurologie beschrieb Redlich in der Hirnrinde von 2 Fällen seniler Demenz eine eigenartige Veränderung, die er miliare Sklerose nannte. Die Hirnrinde war übersät von mit Carmin intensiv sich färbenden Plaques von der Grösse einer Ganglienzelle bis zum 4–6fachen, die zwar diffus verstreut waren, am reichhaltigsten aber in der Schichte der kleinen Pyramiden sasssen. Im Zentrum zeigten sie homogenes, leicht körniges Gefüge, „während in der Peripherie noch ein feiner Faserfilz nachweisbar war, der einen allmählichen Uebergang bildete zur umgebenden Gliasubstanz“;

- Fischer O. Miliaere Nekrosen mit drusigen Wucherungen der Neurofibrillen, eine regelmassige Veraenderung der Hirnrinde bei seniler Demenz. *Monatsschr Psychiat Neurol*. 1907 Jan 1;22:361-72
- Fischer O. Ein weiterer Beitrag zur Klinik und Pathologie der presbyophrenen Demenz. *Monatsschr Psychiat Neurol*. 1910 Jan 1;22:361-72.

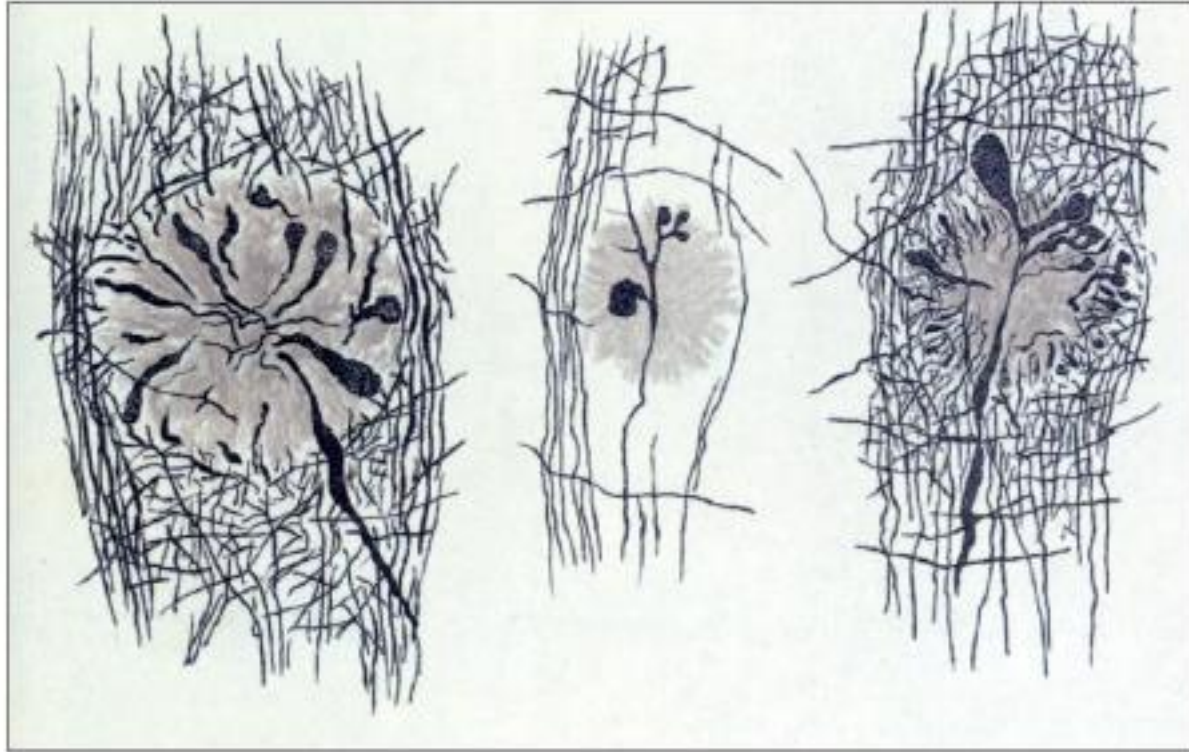

Figure 2 Drawings of three neuritic plaques from the brains of patients with senile dementia. Compiled from the illustrations of Fischer's 1907 paper. Note the abnormal, club-shaped neurites and the displacement of normal-looking fibrils in the space occupied by the plaques.

Oskar Fischer. Die presbyophrene Demenz. 1910. 275 cases, plaques in 56 cases older 50 y. Michel Goedert. Oskar Fischer and the study of dementia. Brain 2008.

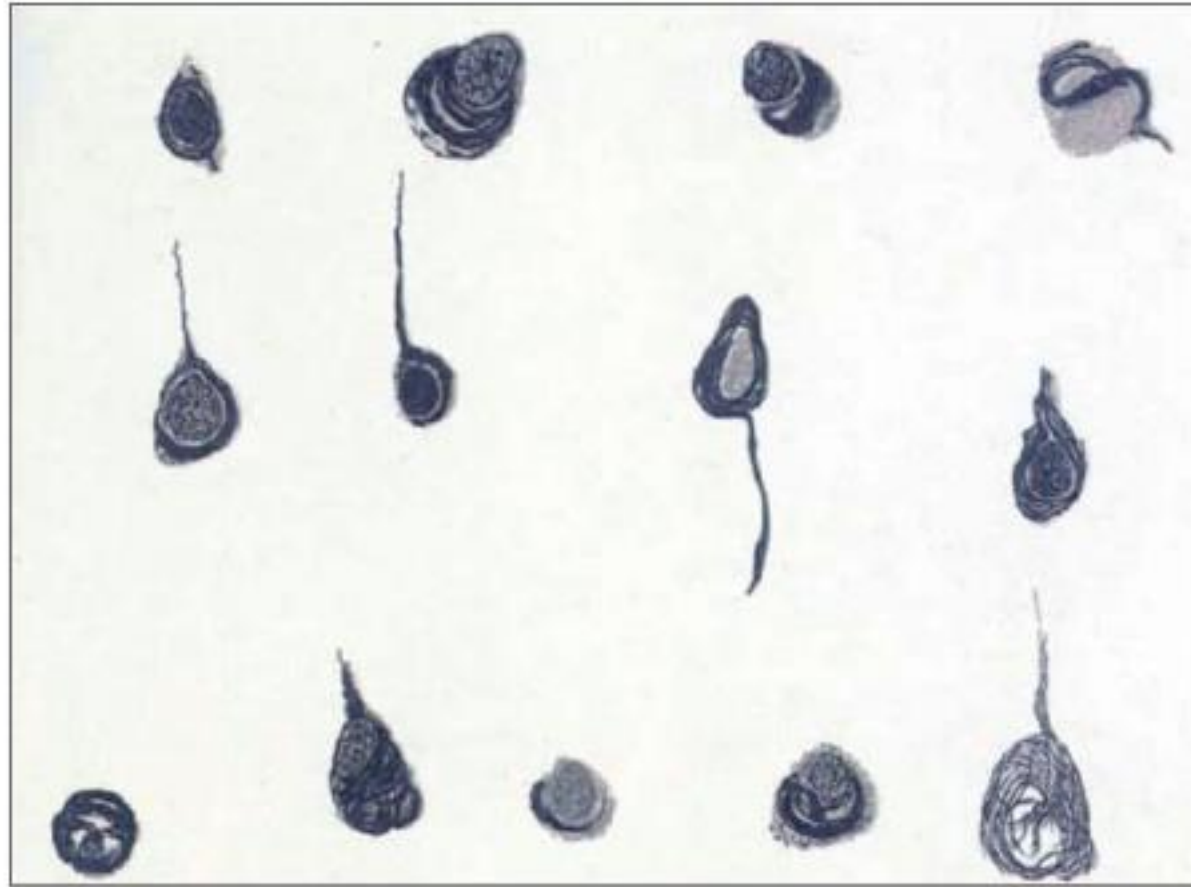
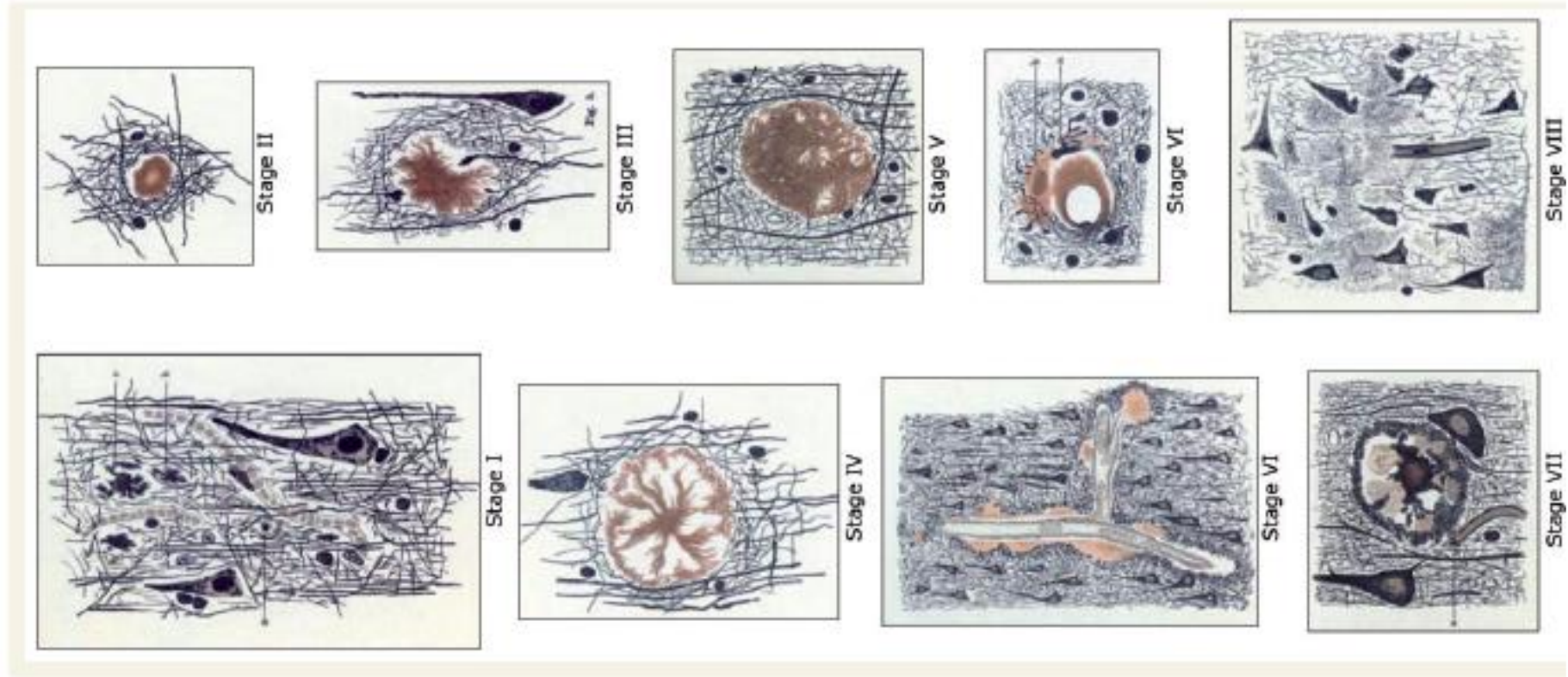

Figure 3 Drawings of neurofibrillary tangles from the brains of patients with senile dementia. Reproduced from Fischer's 1910 paper.

Figure 4 Drawings of plaque stages I–VIII from the brains of patients with senile dementia. Compiled from the illustrations of Fischer's 1910 paper. Fischer believed that plaque stages I–V formed a continuum. Abnormal, club-shaped neurites were frequently found in association with plaque stages III–V but not with stages I or II.

Podobnosti a rozdíly

Alois Alzheimer:

- Publikace 1907
- Příklad 1 pacientky
- Kasuistika
- Životní příběh
- Přínos: pečlivá komplexní kasuistika
- Slovníkové zázemí (prof. Kraepelin)
- Podpora, zařazení do učebnice
- PR: včetně objevení dekurzu Augusty D.
- Pojmenování skupiny (?) onemocnění po Aloisi Alzheimerovi

Oskar Fischer:

- Publikace 1907
- 12 pacientů a kontrolní skupina
- Komparativní studie
- Anonymizace – vědecká etika
- Přínos: vědecká metoda, senilní demence, další publikace a velké soubory (1910,1912)
- Provinční pracoviště? (prof. Pick)
- Akademické šarvátky, Fischer bez definitivy
- Antisemitismus
- Zapomenutí? - Ph.D. výzkum

2017 – co bychom si měli připomenout a sdělit

- 20. výročí České alzheimerovské společnosti (27.2.2017?)
- 110. výročí Alzheimerovy a Fischerovy publikace
- 75 let od smrti Oskara Fischera (Malá pevnost, Terezín, 28.2.1942)
- Alzheimerova nemoc jako jedna z priorit evropské zdravotní politiky
- Národní akční plán řešení Alzheimerovy nemoci a jiných příčin demence
- Zapojení ČR do JPND
- Nadále podpora Alzheimer Europe ze strany EK

Bude lépe?

European Dementia Monitor 2017

*Comparing and benchmarking
national dementia
strategies and policies*

Map 5: Overall score of European countries

